

Νόαμ Τσόμσκι, 11/9, μετ. Σ. Μιχαήλ, Άγρα, 2001, σσ. 169

Ο Νόαμ Τσόμσκι, διεθνώς γνωστός ως ένας από τους σημαντικότερους γνωσσολόγους της εποχής μας και ως μαχητικός πολέμιος της πολιτικής των ΗΠΑ, είναι γνωστός και στη χώρα μας. Περιττεύει συνελώς η παρουσίαση του συγγραφέα του βιβλίου, το οποίο αναφέρεται στα γεγονότα που ακολούθησαν το χτύπημα της 11 Σεπτεμβρίου και γενικότερα στην πολιτική των κυβερνήσεων της χώρας του.

Το βιβλίο που παρουσιάζουμε αποτελείται από συνεντεύξεις που έδωσε ο συγγραφέας μετά τις επιθέσεις της 11ης Σεπτεμβρίου. Πρόκειται για βιβλίο γραμμένο «εν θερμώ». Για άμεση απάντηση στα τραγικά γεγονότα που ακολούθησαν μετά τα χτυπήματα στη Νέα Υόρκη και στο Πεντάγωνο.

Ο Τσόμσκι, προφανώς, καταδικάζει το «φρικαλέο έγκλημα» και τονίζει το νέο στοιχείο στην ιστορία των ΗΠΑ: ότι για πρώτη φορά η χώρα του δέχεται επίθεση στο εθνικό έδαφος. Την ίδια στιγμή όμως –όχι για να κάνει κάποιο συμπηκτισμό– ο συγγραφέας καταγράφει τα εγκλήματα των ΗΠΑ: από τη σφαγή των Ινδιάνων και τη δουλεία, μέχρι τα σύγχρονα εγκλήματα σε βάρος της ανθρωπότητας: πολέμους, δικτατορίες, υποστήριξη δικτατορικών καθεστώτων.

Πώς αντέδρασαν λοιπόν οι ΗΠΑ στο χτύπημα; Ως οργανωμένο κράτος έδειξαν αυτοσυγκράτηση; «Αυτοσυγκράτηση: πολύ συζητήσιμη λέξη». Οι ΗΠΑ έδρασαν «για να εξασφαλίσουν το θάνατο και την οδύνη τεράστιων αριθμών Αφγανών». Βομβάρδισαν και βομβαρδίζουν «τα κουρέλια που απέμειναν στο Αφγανιστάν». Με τους βομ-

βαρδισμούς «σταμάτησε η αποστολή τροφίμων και 1,5 εκατομμύρια πρόσφυγες πεθαίνουν σιωπηρά», παγιδευμένοι στα σφραγισμένα σύνορα.

Ποια είναι η στάση των αμερικανών πολιτών; ερωτά ο συγγραφέας. Και αναφέρεται σε επιθέσεις, δολοφονίες και στα φαινόμενα ρατσισμού που ακολούθησαν την 11/9. Όμως, τονίζει, είναι πάρα πολλοί αυτοί που αντιτίθενται στην πολιτική των ΗΠΑ. Που ζητούν αποδείξεις για την ενοχή του μπιν Λάντεν. Που ζητούν να γίνει σεβαστό το διεθνές δίκαιο. Όμως, όπως τόνισε αμερικανός αξιωματούχος, «το ποινικό κατηγορητήριο είναι άσχετο. Το σχέδιο είναι να αφανίσουμε τον μπιν Λάντεν και τις οργανώσεις του».

Προφανώς οι επιδιώξεις των ΗΠΑ είναι ευρύτερες. Απαιτείται λοιπόν και η ιδεολογική τους «νομιμοποίηση». Ανθρωπιστική επέμβαση στη Σερβία, υπέρ του Κουβέιτ στον Κόλπο, πόλεμος κατά της τρομοκρατίας τώρα. Η ιδεολογική εκστρατεία χρησιμοποιεί την αποσιώπηση, τη διαστρέβλωση, το ψεύδος. Από κοντά και τα ΜΜΕ και διανοούμενοι «που ευθυγραμμίζονται στην υποστήριξη της εξουσίας» και που φλυαρούν «για μίσος εναντίον των δυτικών αξιών και της προόδου» από την πλευρά των ισλαμιστών. Ορθά ο Τσόμσκι υποστηρίζει ότι οι δράστες δεν έδρασαν από μίσος για «αξίες της Δύσης» και ότι τέτοιες απόψεις στηρίζουν την εξουσία. Αλλά ο αμερικανικός λαός δεν έχει συνείδηση της σχέσης αιτίας-αποτελέσματος, με συνέπεια πολλοί να θεωρούν τους Άραβες ως το «νέο

εχθρό της Δύσης». Και ο Τσόμσκι τονίζει ότι οι ΗΠΑ έχουν «μια από τις πιο ακραίες θρησκευτικές-φονταμενταλιστικές κουλτούρες στη Δύση». Οι ισλαμιστές εξτρεμιστές, εξάλλου, ήταν οι ευνοούμενοι των ΗΠΑ στη δεκαετία του '80, επειδή «ήταν οι καλύτεροι φονιάδες που μπορούσαν να βρουν»!

Γιατί λοιπόν αυτή η απίστευτη βαρβαρότητα, αυτή η τρομερή πολεμική μηχανή – εναντίον ενός αποδοκατισμένου και εξαθλιωμένου λαού; Ο Τσόμσκι αποκαλύπτει τα επίσημα ψεύδη. Αυτό που διακυβεύεται είναι ο έλεγχος των μεγαλύτερων αποθεμάτων ενέργειας στην περιοχή του Κόλπου και στην Κεντρική Ασία, καθώς και οι δρόμοι του πετρελαίου. Μαζί μ' αυτά η στρατηγική σημασία της περιοχής, εν όψει των αντιθέσεων Ινδίας-Πακιστάν, των βλέψεων της Κίνας κ.λπ. Η αμερικανική κυβέρνηση, τονίζει ο Τσόμσκι, «ανταποκρίνεται πρωταρχικά στα κέντρα ισχύος της εγχώριας εξουσίας» και γι' αυτό δεν διστάζει να κηρύξει έναν ατέρμονα πόλεμο, να στρατιωτικοποιήσει τη χώρα, να υπονομεύσει την κοινωνική πρόνοια, να καταργήσει δημοκρατικά δικαιώματα, και μέσω αυτής της πολιτικής να συμβάλει «στη μεταβίβαση πλούτου σε μια ελάχιστη μειονότητα». Και στην κοσμοκρατορική πολιτική της ενεργό ρόλο παίζει η CIA, αυτή που χρηματοδοτήσε και εξόπλισε τους Ταλιμπάν, τον Ουσεκά που παλαιότερα χαρακτήριζε δολοφόνους, για να τους μεταβαπτίσει σε «μαχητές της ελευθερίας». Και ο κατάλογος του ψεύδους και των εγκλημάτων είναι ατελείωτος.

Ο Τσόμσκι καταγράφει την ατελείωτη σειρά εγκλημάτων και τη βαθιά ανηθικότητα της αμερικανικής πολιτικής. Από τον Σουχάρτο που ο Κλίντον χαρακτήριζε «δικό μας άνθρωπο» και που κατέσφαξε με τις ορδές του σχεδόν ένα εκατομμύριο αν-

θρώπινες υπάρξεις, τον Οσάμα μπιν Λάντεν, «έναν από τους ευεργετηθέντες», τον Σαντάμ Χουσεΐν, «φιλο και σύμμαχο», τους πολέμους και τις δικτατορίες της Κεντρικής Αμερικής, «διακοσίες χιλιάδες πτωμάτων», τη Βοσνία, τη Σερβία, τον Κόλπο. Η ανήθικη αυτή πολιτική δεν έχει διαταγμούς. Συμμαχία ΗΠΑ-Ρωσίας, καθένας να σφάζει ανενόχλητος, στήριξη των εγκληματικών καθεστώτων της Ρωσίας, της Κίνας, της Αιγύπτου, της Τουρκίας, της Αλγερίας. Και για να υπερασπίσουν τα συμφέροντα του αμερικανικού κεφαλαίου, οι ΗΠΑ καταπατούν αποφάσεις του Διεθνούς Δικαστηρίου, του ΟΗΕ και του Συμβουλίου Ασφαλείας.

Ο Τσόμσκι χαρακτηρίζει τις ΗΠΑ «κύριο τρομοκρατικό κράτος». Οι ΗΠΑ «είναι η μόνη χώρα που έχει καταδικαστεί για διεθνή τρομοκρατία από το Διεθνές Δικαστήριο και έχει απορρίψει απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας που καλούσε τα κράτη να τηρούν το διεθνές δίκαιο». Ο Τσόμσκι καταγράφει τα ανατριχιαστικά εγκλήματα ενάντια στο λαό της Νικαράγουας, τη στήριξη της Τουρκίας για να συντρίψει τους Κούρδους, την καταστροφή της βιομηχανίας φαρμάκων του Σουδάν που είχε ως αποτέλεσμα το θάνατο δεκάδων χιλιάδων από έλλειψη φαρμάκων, τη στήριξη του Ισραήλ που τροφοδοτείται από τις ΗΠΑ με επιθετικά όπλα. Ο Τσόμσκι γυρνάει πίσω στο χρόνο για να θυμηθεί τη δολοφονία του Λουμούμπα που «βύθισε το Κογκρέσο σε δεκαετίες σφαγών», την ανατροπή της νόμιμης κυβέρνησης της Γουατεμάλας με συνέπεια «40 χρόνια φρικαλεοτήτων» κ.λπ. Και ο Τσόμσκι υπογραμμίζει: «θεωρούν τα εγκλήματα μας ενάντια στους αδύναμους φυσιολογικά, όπως και ο αέρας που αναπνέουμε». Φυσικά δεν μιλούν για τα δικά τους εγκλήματα.

Και ο Τσόμσκι, όπως και άλλοι, θέτει

το κεντρικό ερώτημα: Δεν υπάρχει άλλη επιλογή; Στη συνέχεια ανατρέπει τα επιχειρήματα των υποστηρικτών του πολέμου εναντίον του λαού του Αφγανιστάν. Παρουσιάζουν, γράφει, την Αμερική ως θύμα. Η Αμερική θύμα; «Μόνο αν αγνοήσουμε όλα όσα έχει κάνει αυτή και οι σύμμαχοί της». Η μόνη θεμιτή αντίδραση των ΗΠΑ θα ήταν «η προσφυγή στη δικαιοσύνη». Μπορεί λοιπόν να κερδηθεί ο πόλεμος «κατά της τρομοκρατίας»; Ο Τσόμσκι αναλύει τις αιτίες που γεννούν την τρομοκρατία και καταλήγει ότι «ο πόλεμος κατά της τρομοκρατίας δεν είναι ούτε νέος, ούτε πόλεμος κατά της τρομοκρατίας». Άλλωστε ποιοι είναι οι τρομοκράτες; Για τον Χίτλερ, σημειώνει ο συγγραφέας, ήταν οι αντάρτες. Για τους ισραηλινούς, οι παλαιστίνιοι. Το Εθνικό Αφρικανικό Κογκρέσο ήταν τρομοκράτες για τις ΗΠΑ, όπως και η νόμιμη κυβέρνηση της Κούβας. Έτσι, για να υπερασπίσουν τα συμφέροντα του κεφαλαίου, οι

ΗΠΑ οργανώνουν και δικαιολογούν τα πιο μαζικά εγκλήματα. (Η Ολμπράιτ, π.χ., δικαιολόγησε το θάνατο 500.000 παιδιών στο Ιράκ λέγοντας ότι «ήταν σκληρή επιλογή», αλλά «νομίζουμε ότι άξιζε το τίμημα»!) Και προκειμένου να επιβάλουν την κοσμοκρατορία τους, οι ΗΠΑ ψηφίζουν τρομοκρατικούς νόμους, στήνουν στρατοδικεία, αναθεωρούν νόμους περί τρομοκρατίας, περιλαμβανομένου και του νόμου του 1976 που απαγορεύει δολοφονίες ξένων κ.λπ. Από κοντά και οι ευρωπαίοι «σύμμαχοι», που «διατυπώνουν δισταγμούς» και ακολουθούν τις ΗΠΑ.

Το βιβλίο του Τσόμσκι δεν έχει αξιώσεις θεωρητικού έργου. Είναι ένα συνταρακτικό τεκμήριο της σύγχρονης κεφαλαιοκρατικής βαρβαρότητας. Των εγκλημάτων της Νέας Τάξης που επιβάλλει η κεφαλαιοκρατική παγκοσμιοποίηση.

Εντύξης Μπιτσάκης

Max Ernst, Στο εσωτερικό της ζωής, 1929